

Utlåtande 2006: RIV (Dnr 322-5096/2005)

**Ansvar för de funktionshindrade eleverna på
Österholmsskolan
Hemställan från Skärholmens stadsdelsnämnd**

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta följande
Utbildningsnämnden blir huvudman för de elever med funktionshinder
som idag går i Österholmsskolans grundskola och särskola fr.o.m.
2006-07-01.

Föredragande borgarrådet Erik Nilsson anför följande.

Bakgrund

Skärholmens stadsdelsnämnd beslutade den 27 oktober 2005 att föreslå kommunstyrelsen att utbildningsnämnden fr.o.m. 2006-07-01 blir huvudman för de elever med funktionshinder som idag går i Österholmsskolans grundskola och särskola. Efter införandet av ny skolorganisation har konsekvensen blivit att det inte längre finns något elevunderlag till skolan, vilket gör att skolan avvecklas fr.o.m. 2006-07-01.

Remisser

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, utbildningsnämnden och kommunstyrelsens handikappråd.

Stadsledningskontoret bedömer att, i detta undantagsfall, bör ansvaret för eleverna överföras till utbildningsnämnden. Det gäller såväl det ekonomiska som det verksamhetsmässiga ansvaret.

Utbildningsnämnden tillstyrker Skärholmens stadsdelsnämnds förslag om att utbildningsnämnden ska överta ansvaret för de elever med funktionshinder som idag går i Österholmsskolans grundskola och särskola.

Kommunstyrelsens handikappråd anser att förslaget är olyckligt ur integrationssynpunkt.

Mina synpunkter

Stadsdelsnämnderna ansvarar för all grundskoleverksamhet inklusive särskolan. Österholmsskolan i Skärholmens stadsdelsnämnd har varit en skola med elever i år 7-9. Skolan har dessutom haft elever med funktionshinder som går i grundskola eller i särskola. Elevunderlaget till Österholmsskolan har minskat drastiskt och skolan läggs därför ned den 1 juli 2006. Eleverna med funktionshinder finns dock kvar i skolbyggnaderna.

Det naturliga alternativet till tillhörighet för de funktionshindrade eleverna är en annan grundskola i stadsdelen. Det saknas dock naturlig geografisk koppling till någon annan kommunal grundskola då övriga kommunala grundskolor ligger långt ifrån Österholmsskolan. Den kommunala skola som ligger närmast Österholmsskolan är Stockholms Rh-gymnasium.

Stockholms Rh-gymnasium har stora kunskaper kring elever med funktionsnedsättning, då skolan är ett riksgymnasium för elever med funktionsnedsättning. Detta bör kunna ge samordningsvinster både pedagogiskt, verksamhetsmässigt och ekonomiskt samt samutnyttjande av såväl personal som lokaler.

Utbildningsförvaltningen och dess handikappråd bör efter ett läsår följa upp ändringen av huvudmannaskapet. Föräldrarna bör få redovisa hur denna lösning fungerat för deras barn och skolan i sin tur bör redovisa hur arbetet med elevernas lärande och integration med andra elever har fortlöpt.

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarråden *Kristina Axén Olin*, *Sten Nordin* och *Mikael Söderlund* (alla m) och *Lotta Edholm* (fp) enligt följande.

Socialdemokraternas kraftiga nedskärningar på särskolan är en av den gångna mandatperiodens största svek. Totalt har man spara in 20 miljoner kronor på de barn som mest av alla är beroende av en skola som möter varje elevs unika och ofta mycket stora behov.

Samtidigt som särskolebarnens budget minskas med 20 miljoner kronor fortsätter socialdemokraterna att prioritera gratis SL-kort till alla gymnasieelever.

Socialdemokraterna tar från de barn med allra störst behov av stöd för att ge till dem som begåvats med friska ben och stark egen förmåga.

Sedan ett år tillbaka har stadsdelarna övertagit ansvaret för särskolan och de har dessutom ansvaret för grundskolan. Vår grundläggande inställning är att ansvaret för särskolan och multihandikappade elever ska ligga centralt på utbildningsnämnden.

Det aktuella problemet är en direkt konsekvens av att särskolan nu ligger direkt under stadsdelsnämnderna. Både elever och föräldrar är mycket nöjda med verksamheten och lärarna på Österholmsskolan. Därför är förslaget att flytta verksamheten mycket olycklig. Detta är utsatt elevgrupp som har generellt har svårt att hantera förändringar och är i behov av kontinuitet.

Därför välkomna vi förslaget om att utbildningsnämnden blir huvudman för de elever med funktionshinder som idag går i Österholmsskolans grundskola och särskola.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår kommunfullmäktige besluta följande

Utbildningsnämnden blir huvudman för de elever med funktionshinder som idag går i Österholmsskolans grundskola och särskola fr.o.m. 2006-07-01.

Stockholm den

På kommunstyrelsens vägnar:
ANNIKA BILLSTRÖM

Erik Nilsson

Anette Otteborn

ÄRENDET

Skärholmens stadsdelsnämnd har hemställt till kommunstyrelsen om att utbildningsnämnden fr.o.m. 2006-07-01 blir huvudman för de elever med funktionshinder som idag går i Österholmsskolans grundskola och särskola.

Skärholmens stadsdelsnämnd beslutade den 27 oktober 2005 att föreslå kommunstyrelsen att utbildningsnämnden från och med 2006-07-01 blir huvudman för de elever med funktionshinder som idag går i Österholmsskolans grundskola eller särskola.

Skärholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 7 oktober 2005 har i huvudsak följande lydelse.

Bakgrund

Österholmsskolan är en högstadieskola med elever i år 7-9. Skolan har dessutom elever med funktionshinder som går i grundskolan eller i särskolan. De funktionshindrade eleverna kommer från hela södra sjukvårdsområdet och majoriteten har gått år F-6 på Skanskvarnsskolan.

Höstterminen 2005 startade Västerholmsskolan ett högstadium och eleverna som då avslutade år sex, valde att fortsätta sin skolgång i skolan även på högstadiet. Skolan fyller därefter på med egna elever, allteftersom de uppnår rätt ålder, så att skolan är en fulltalig F-9 skola från och med höstterminen 2007. Skolan har från och med höstterminen 2005 övertagit flera lokaler i Österholmsskolan, då de behöver utöka sin lokalyta.

Lillholmsskolan startade en F-9 skola från och med höstterminen 2003 och började då med att eleverna i år sex stannade kvar och började år sju. Från och med höstterminen 2005 är Lillholmsskolan en fulltalig F-9 skola.

Söderholmsskolan startade höstterminen 2004 en F-9 skola och de elever som gick ut år sex stannade kvar och började år sju. Från och med höstterminen 2006 är Söderholmsskolan en fulltalig F-9 skola.

Konsekvensen av att tre skolor på kort tid har blivit F-9 skolor är att det inte längre finns något elevunderlag till Österholmsskolan, som därför avvecklas från och med 2006-07-01. De elever som idag går i år nio berörs inte av avvecklingen och avslutar högstadiet på Österholmsskolan sommaren 2006.

Förvaltningens förslag

Kring de funktionshindrade eleverna finns ett team där lärare, behandlingsassistenter och habiliteringspersonal ingår. Teamen träffas varje vecka för uppföljning av det

måldokument som utarbetats av elev, föräldrar, lärare, behandlingsassistenter och habiliteringspersonal från Landstinget tillsammans, och är mycket viktigt för varje elevs utveckling. Det vore olyckligt att bryta denna viktiga kedja av personer som känner varje elev.

Skärholmens gymnasium har stor kunskap kring denna typ av verksamhet, eftersom skolan är ett riksgymnasium för funktionshindrade elever. För de funktionshindrade eleverna är det därför bäst att deras fortsatta skolgång sker i Skärholmens gymnasiums regi. Detta gäller samtliga elever, från staden och närliggande kommuner, som går i skolan. Idag är endast två av de inskrivna eleverna folkbokförda i Skärholmen.

Skärholmens gymnasium har ont om lokaler och kan ha stor nytta av lokalerna i Österholmsskolan. Lokalerna för funktionshindrade elever på Österholmsskolan är nyligen ombyggda för flera miljoner kronor och är nu mycket välanpassade. Stora investeringar har gjorts i bland annat hissar, breda dörrar som går att öppna elektroniskt samt ramper för rullstolsbundna elever.

De funktionshindrade eleverna går på en mängd olika skolor runtom i länet och är tvungna att byta skola när de ska börja i högstadiet. Både elever och föräldrar är mycket nöjda med verksamheten och lärarna på Österholmsskolan. De är inte positiva till ytterligare en flytt, då eleverna dessutom är i en mycket känslig ålder just nu.

Om Utbildningsnämnden övertar ansvaret för de funktionshindrade eleverna kan eleverna gå kvar i sin trygga och väl anpassade miljö på Österholmsskolan, men ändå tillhöra Skärholmens gymnasium. Redan idag sker ett samarbete med Skärholmens gymnasium på Österholmsskolan.

Det måste innebära stimulans och utveckling för de funktionshindrade eleverna, som alla befinner sig på olika nivåer i sin kunskapsutveckling, att få gå kvar i sin skola, men ändå ha ett nära samarbete med bland annat de funktionshindrade eleverna på Skärholmens gymnasium. Gymnasiet är dessutom den kommunala skola i stadsdelen som ligger närmast Österholmsskolan.

På Österholmsskolan sker även ett nära samarbete med Landstinget, som har flera verksamheter i skollokalerna, bland annat sjukgymnastiken. Det innebär att de funktionshindrade eleverna idag inte behöver åka iväg till andra lokaler för att få sin viktiga sjukgymnastik.

Tio elever går i klass för elever med funktionshinder, tretton elever går i särskola för elever med funktionshinder. En elev är dessutom integrerad från Skärholmens gymnasium. Alla elever har rörelsehinder och många har dessutom andra funktionshinder.

Förvaltningen föreslår att Utbildningsnämnden från och med 2006-07-01 blir huvudman för de elever med funktionshinder som idag går i Österholmsskolans grundskola eller särskola. Det finns en stor samordningsvinst för staden om två verksamheter med lika elevunderlag sammanslås.

REMISSER

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, utbildningsnämnden och kommunstyrelsens handikappråd.

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 28 februari 2006 är i huvudsak av följande lydelse.

Skärholmens stadsdelsnämnds nya grundskoleorganisation har medfört att det inte längre finns elevunderlag till Österholmsskolans grundskoleverksamhet och stadsdelsnämnden har beslutat att den delen avvecklas fr.o.m. den 1 juli 2006. I de avvecklade lokalerna kommer en fristående grundskola att hyra in sig.

Oavsett huvudmannaskap är en grundförutsättning att eleverna är kvar i Österholmsskolan rent fysiskt. Detta med tanke på att det är en känslig grupp att flytta på samt att stora investeringar har gjorts för att anpassa lokalerna till verksamheten. Bl.a. har hissar, breda dörrar som öppnas elektroniskt och ramper för rullstolsbundna elever installerats.

När det gäller organisatorisk tillhörighet för dessa elever är det vad som är bäst för eleverna som ska gälla. Stadsledningskontoret gör den bedömningen att, i detta undantagsfall, bör ansvaret för eleverna överföras till utbildningsnämnden. Det gäller såväl det ekonomiska som det verksamhetsmässiga ansvaret. Skälet till detta är enligt nedanstående.

Det finns ingen naturlig geografisk koppling till annan kommunal grundskola. Övriga kommunala grundskolor ligger långt ifrån Österholmsskolan. Den kommunala skola som ligger närmast Österholmsskolan är Skärholmens gymnasium. Det är i princip endast en väg som skiljer skolorna åt. Detta ger förutsättningar för att eleverna på Österholmsskolan bör kunna känna viss samhörighet med gymnasiet.

Stadsledningskontoret ser även fördelar ur verksamhetsaspekt att eleverna på Österholmsskolan samordnas med Skärholmens gymnasium. Skärholmens gymnasium har stora kunskaper kring elever med funktionsnedsättning, då skolan är ett riksgymnasium för elever med funktionsnedsättning. Detta ger att båda verksamheterna har stor kompetens och kunskap om verksamheterna, vilket bör kunna ge samordningsvinster och samutnyttjande av såväl personal som lokaler.

Ovanstående frångår principen att öka integreringen i övrig grundskoleverksamhet. Med beaktande av elevernas funktionsnedsättningar är förutsättningarna för integration i övrig skolverksamhet inte särskilt stor.

Utbildningsnämnden beslutade den 16 februari 2006 att tillstyrka Skärholmens stadsdelsnämnds förslag till beslut.

Reservation mot utbildningsnämndens beslut anfördes av vice ordföranden *Lotta Edholm m fl* (fp), ledamoten *Cecilia Brinck m fl* (m) och tjänstgörande ersättaren *Jonas Vikman* (kd), *bilaga*.

Utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 2 januari 2006 har i huvudsak följande lydelse.

Huvudprincipen i Stockholms stad är att stadsdelsnämnderna är huvudman för den kommunalt drivna obligatoriska skolan (grundskolan och särskolan) och att utbildningsnämnden är huvudman för den kommunalt drivna gymnasieskolan. Utbildningsnämnden är även huvudman för komvux, särsvux och sfi.

I nu aktuellt fall föreslås en viss funktionshindrad elevgrupp inom grund- och särskolan överföras till gymnasie-/gymnasiesärskolan. Ur integrationssynpunkt finner utbildningsförvaltningen detta olyckligt. Integrationstanken bör enligt förvaltningens uppfattning innebära en horisontell integration *inom* grundskolan, respektive *inom* gymnasieskolan. Att överföra en funktionshindrad grupp inom grundskolan till en funktionshindrad grupp inom gymnasieskolan bidrar inte till ökad integration.

Stockholms rh-gymnasium består av dels riksgymnasium för rörelsehindrade, dels av en gymnasiesärskoleverksamhet för rörelsehindrade. Enheten har bildats utifrån en del av det gamla Skärholmens gymnasiums verksamhet. Ytterligare tre andra enheter har bildats; Stockholms gymnasium för scenkonst, Stockholms transport- och fordonstekniska gymnasium samt IB-skolan syd. Att Stockholms rh-gymnasium innefattar både rh- och gymnasiesärskoleverksamhet är inte oproblematiskt. Det rör sig om olika handikapp och olika krav på verksamheten. Förvaltningen diskuterar för närvarande dessa verksamheter för att eventuellt finna en bättre lösning. Att i detta läge överföra grupperna från Österholmsskolan skulle snarast förstärka problematiken.

En lösning som både håller fast vid huvudprincipen för stadsdelens respektive utbildningsförvaltningens ansvarsfördelning vad gäller grundskola och gymnasieskola och möjliggör ett fortsatt utnyttjande av de lokalinvesteringar som gjorts är att verksamheten för funktionshindrade vid Österholmsskolan antingen överförs till den fristående grundskolan Västerholmsskolan eller läggs som annex till Söderholms- eller Lillholmsskolan.

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden beslutar att ej tillmötesgå Skärholmen stadsdelsnämnds erbjudande att bli huvudman för de elever med funktionshinder som idag går på Österholmsskolans grundskola eller särskola.

Kommunstyrelsens handikappråd yttrade sig över ärendet den 22 mars 2006 enligt följande.

Kommunstyrelsens handikappråd anser att förslaget är mycket olyckligt ur integrationssynpunkt. Elever med funktionshinder ska ha sin skolgång inom ordinarie grundskola. Att överföra en funktionshindersgrupp inom grundskolan till en

funktionshindersgrupp inom gymnasieskolan bidrar inte till ökad integration. Det bästa är om Skärholmens stadsdelsnämnd behåller ansvaret och söker lösningar i samråd med elever och föräldrar för att integrera eleverna på Österholmsskolan i en kommunal grundskola. Om detta inte är möjligt för närvarande, ser rådet förslaget att utbildningsnämnden tar över ansvaret som en övergångslösning. Stadsdelsnämnden i Skärholmen bör få i uppdrag att komma med förslag om kommunalt rektorsområde för eleverna på Österholmsskolan.

Av ärendet framgår också tydligt behovet av att alla våra skolor är tillgängliga.

Kommunstyrelsens handikappråd vill framhålla vikten av att nämnderna samverkar genom sina handikappråd i ärenden som har funktionshindersaspekter. Detta ärende har inte behandlats i utbildningsnämndens handikappråd och det slutliga förslaget från stadsdelsnämnden i Skärholmen har inte behandlats i stadsdelsnämndens handikappråd. Kommunstyrelsens handikappråd anser att det är anmärkningsvärt att ett ärende med så tydliga funktionshindersaspekter och av så stor principiell vikt inte har behandlats i berörda handikappråd.

RESERVATIONER M M

Utbildningsnämnden

Reservation mot utbildningsnämndens beslut anfördes av vice ordföranden Lotta Edholm m fl (fp), ledamoten Cecilia Brinck m fl (m) och tjänstgörande ersättaren Jonas Vikman (kd) enligt följande.

Vi reserverar oss mot nämndens beslut då vi yrkade att nämnden skulle besluta

1. att utbildningsförvaltningen övertar ansvaret för funktionshindrade elever på Österholmsskolan, samt
2. att därutöver anför följande

Vår grundläggande inställning är att ansvaret för särskolan och multihandikappade elever ska ligga centralt på utbildningsnämnden. Sedan ett år tillbaka har stadsdelarna övertagit ansvaret för särskolan och de har dessutom ansvaret för grundskolan.

Både elever och föräldrar är mycket nöjda med verksamheten och lärarna på Österholmsskolan. Därför är förslaget att flytta verksamheten mycket olycklig. Detta är utsatt elevgrupp som har generellt har svårt att hantera förändringar och är i behov av kontinuitet.

Det aktuella problemet är en direkt konsekvens av att särskolan nu ligger direkt under stadsdelsnämnderna.